

ВСТАВНІ СЛОВА ТА ВИСЛОВИ

1. Прочитайте та порівняйте речення в кожній групі. Яке уточнення в основне повідомлення вносить у кожному випадку виділене вставне слово чи словосполучення?

1. Я був щасливий. - Я, мабуть, був щасливий. - Я, безумовно, був щасливий.
2. Линув дощ. - На радість, линув дощ. - Як на біду, линув дощ.
3. За вікном плакав вітер. - Бувало, за вікном плакав вітер. - Як завжди, за вікном плакав вітер.
4. Дівчата купили книжку. - По-перше, дівчата купили книжку. - Отже, дівчата купили книжку. - Таким чином, дівчата купили книжку.
5. Квіти були красиві. - По-моєму, квіти були красиві. - На думку відвідувачів, квіти були красиві.

2. Поміркуйте, у яких двох із поданих речень є вставні слова. Доведіть свою думку.

1. Може, я міг би вам допомогти? - довірливо запитав незнайомий
2. Ніхто не може світа пережити.
3. Генерал, видно, був чимось не вдоволений.
4. Видно місто, далі поле у моєму вікні.

3. Прочитайте речення. Доповніть їх вставними словами (словосполученнями) тієї групи за значенням, яка вказана в дужках. За потреби скористайтеся довідкою. Утворені речення запишіть, розставте розділові знаки.

1. Гори [невпевненість] стояли тут поруч.
2. Перебування в Києві [привертає увагу співрозмовника] багато дало мені для п'єси.
3. Чим більше темніло, тим вітер [невпевненість] дужчав.
4. [Задоволення] її запросила до себе на село наша старша тітка.
5. Звикне [джерело повідомлення] собака за возом бігти, то й за саньми побіжить.
6. Відступати нам [послідовність викладу] пізно, і [послідовність викладу] немає підстав.
7. [Джерело повідомлення] люди жили табунами, спали покотом в млі печер...
8. Старенька груша дихає на пальці, їй [невпевненість] сняться повні жмені груш.

ДОВІДКА. Здавалосьь, на щастя, по-перше, здавалося, кажуть, по-друге, кажуть, уяви собі, певно.

4. Спишіть речення, розставляючи пропущені розділові знаки. Над вставними словами скорочено надпишіть, що вони виражають чи на що вказують.

1. Того можливо не знайду я слова, щоб наш прекрасний оспівати світ. 2. Мені правда не хотілося говорити про Чепура на педраді, але іншого виходу справді не було. 3. І я виходжу в гомін трав і припадаю до сліда, бо значить хтось мене чекав, а може й зараз вигляда. 4. За східним звичаєм гості не сміють відмовлятися від дарунків, бо то була б господарям образа. 5. Здавалося заgrimів десь на небі грім. 6. Пізнати й оцінити Довженка один чоловік мабуть не в змозі. 7. Нащо бачте згадувать, що давно минуло. 8. Полювання як ви потім побачите потребує багато часу.

6. Складіть і запишіть по два речення так, щоб в одному випадку подані слова були вставними, а в іншому - членами речення.

Може

1.

2.

видно

1.

2.

на щастя

1.

2.

правда

1.

2.